

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/053 van 5 mei 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Schooltoeslag – Pedagogische voorwaarden – Onwettige afwezigheden – Onttrekking aan het ouderlijk toezicht

Verzoekster betwist de beslissing van de uitbetalingsactor, waarbij de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor het schooljaar 2021-2022 ten bedrage van 970,80 euro wordt teruggevorderd. De dochter van verzoekster zou meer dan 29 halve dagen ongewettigd afwezig zijn geweest tijdens de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022, nl. resp. 71 en 80 halve dagen, waardoor zij niet voldoet aan de pedagogische voorwaarden om recht te hebben op de schooltoeslag

Verzoekster erkent de ongewettigde afwezigheden maar stelt dat zij alles gedaan heeft wat kon om haar dochter naar school te brengen en haar te overtuigen naar school te gaan, doch dat haar dochter haar eigen zin deed:

“Ik erken dat te vaak onwettig afwezig was in het schooljaar 2021-2022 maar hier tref ik geen enkele schuld. Wel word ik gestraft.

Ik bracht ... naar het station in ... waar ze de trein neemt naar waar ze school loopt maar soms bleef ze in de stad rondhangen met wat foute vrienden. Een andere keer was ze ziek , maakte ik een afspraak bij de huisarts maar in plaats van naar de doktersafspraken te gaan nam ze weer de trein naar, enz.

Het werd zodanig erg dat mijn ex-man enkele keren het CLB had gecontacteerd en gevraagd om de procedure op te starten waarbij de politie werd ingeschakeld. Volgens de heer ... van het CLB was de situatie hiervoor nog niet ernstig genoeg. Hij kan dit desgevallend bevestigen.

Nu blijkt dat de situatie wel ernstig genoeg was om mij hiervoor te straffen en een deel van het Groeipakket gedurende lange tijd in te houden.

Het mag duidelijk zijn dat dit geen kwestie is van onwil maar van onmacht. Ik heb alles gedaan wat ik kon om haar naar school te brengen en er haar van te overtuigen hoe belangrijk het is om naar school te gaan. Ook mijn ex-man heeft haar dat talloze keren gezegd.

Het gaat hier ook al om iemand die nog net niet volwassen is en blijkbaar doet wat ze wilt.

Als alleenstaande poetsvrouw kan ik nu al amper de eindjes aan elkaar knopen tegen het eind van de maand en dan wordt mijn Groeipakket verminderd omdat mijn dochter gewoon haar willetje doet en niet wil luisteren.”

I.c. blijkt dat de dochter van verzoekster niet voldeed aan één van de pedagogische voorwaarden voor de toekenning van de schooltoeslag: zij was immers te veel ongewettigd afwezig, nl. 80 halve dagen in 2021-2022 en 71 halve dagen in 2020-2021 (cf. artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet).

De Geschillencommissie meent vooreerst dat de verwerende partij met de terugvorderingsbeslissing d.d. 30 november 2022 op basis van de beschikbare gegevens uit de authentieke bron (departement Onderwijs) in elk geval correct de wettelijke bepalingen en de administratieve onderrichtingen heeft toegepast. Vanuit de ratio legis om de leerlingen op de schoolbanken te houden, gelden inderdaad

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket
Hallepoortlaan 27
1060 BRUSSEL

opgroeien.be
groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/053

5 mei 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0054

INZAKE : Mevrouw, wonende te

- Verzoekster -

TEGEN :, met maatschappelijke zetel te
.....;

- Verwerende partij –

1. Over het procedureverloop

Gelet op het verzoekschrift dat door verzoekster werd ingediend per e-mail d.d. 9 februari 2023 bij de Geschillencommissie Groeipakket¹, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 30 november 2022;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 24 februari 2023 waarbij aan verzoekster werd meegedeeld dat haar verzoek ontvankelijk is;

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Decreet van 27 april 2018 (tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid) werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen mondeling konden verdedigen op de zitting van 5 mei 2023 of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde konden laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster, noch verwerende partij verschenen is of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 5 mei 2023;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak

Bij beslissing d.d. 30 november 2022 heeft verwerende partij verzoekster in kennis gesteld van het feit dat zij een bedrag van 970,80 EUR heeft ontvangen waarop zij volgens de verwerende partij geen recht had, namelijk de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor haar dochter voor het schooljaar 2021-2022.

..... zou meer dan 29 halve dagen ongewettigd afwezig zijn geweest tijdens de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022, nl. resp. 71 en 80 halve dagen.

Verzoekster erkent de ongewettigde afwezigheden maar stelt dat zij alles gedaan heeft wat kon om haar dochter naar school te brengen en haar te overtuigen naar school te gaan, doch dat haar dochter haar eigen zin deed.

Aangezien verzoekster het financieel moeilijk heeft, verzoekt zij om af te willen zien van de terugvordering of minstens van een gedeelte ervan.

3. Standpunt van verzoekster

In haar verzoek d.d. 9 februari 2023 gericht aan de Geschillencommissie heeft verzoekster haar grieven als volgt verwoord:

“Ik ontvang vandaag een brief in mijn e-box waarin me wordt gemeld dat ik de schooltoeslag die me was uitgekeerd op 11/10/21 via voor mijn dochter (RR), zal worden teruggevorderd door maandelijkse inhoudingen op het Groeipakket.

Ik ben hier echt van geschrokken. Ik erken dat te vaak onwettig afwezig was in het schooljaar 2021-2022 maar hier tref ik geen enkele schuld. Wel word ik gestraft.

Ik bracht naar het station in waar ze de trein neemt naar waar ze school loopt maar soms bleef ze in de stad rondhangen met wat foute vrienden. Een andere keer was ze ziek , maakte ik een afspraak bij de huisarts maar in plaats van naar de doktersafpraak te gaan nam ze weer de trein naar , enz.

Het werd zodanig erg dat mijn ex-man (.....) enkele keren het had gecontacteerd en gevraagd om de procedure op te starten waarbij de politie werd ingeschakeld. Volgens de heer van het was de situatie hiervoor nog niet ernstig genoeg. Hij kan dit desgevallend bevestigen.

Nu blijkt dat de situatie wel ernstig genoeg was om mij hiervoor te straffen en een deel van het Groeipakket gedurende lange tijd in te houden.

Het mag duidelijk zijn dat dit geen kwestie is van onwil maar van onmacht. Ik heb alles gedaan wat ik kon om haar naar school te brengen en er haar van te overtuigen hoe belangrijk het is om naar school te gaan. Ook mijn ex-man heeft haar dat talloze keren gezegd.

Het gaat hier ook al om iemand die nog net niet volwassen is en blijkbaar doet wat ze wilt.

Als alleenstaande poetsvrouw kan ik nu al amper de eindjes aan elkaar knopen tegen het eind van de maand en dan wordt mijn Groeipakket verminderd omdat mijn dochter gewoon haar willetje doet en niet wil luisteren.

Ik zou u dan ook met aandrang willen vragen te willen afzien van deze terugvordering of indien echt onmogelijk op zijn minst de helft ervan.

Enig hoopgevend puntje in dit alles is dat nu toch enigszins heeft ingezien dat ze verkeerd bezig was en nu veel minder vaak (onwettig) afwezig is tijdens dit schooljaar. Dit heeft haar klaster (de heer) gezegd tijdens het laatste oudercontact.

Ik hoop dan ook dat U aan mijn verzoek een gunstig gevolg zult voorbehouden.”

4. Standpunt van verwerende partij

4.1. Brief d.d. 30 november 2022 aan verzoekster met betrekking tot de terugvordering van de schooltoeslag:

“Schooltoeslag is er voor kinderen die onderwijs volgen in een door Vlaanderen erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling en die opgroeien in een gezin met een lager inkomen.

Op 11/10/2021 keerden we je de schooltoeslag voor schooljaar 2021 - 2022 uit voor

.....

De selectieve participatietoeslag wordt steeds provisioneel toegekend volgens artikel 24 van het Groeipakketdecreet.

Het definitief recht op een schooltoeslag hangt af van de aanwezigheid op school tijdens de schooljaren 2020 - 2021 en 2021 - 2022. (maximaal 29 halve dagen ongewettigd afwezig).

Omdat problematisch afwezig was gedurende beide schooljaren, (resp. 71 en 80 halve dagen afwezig) is er geen recht op schooltoeslag.

De betaling van de schooltoeslag gedurende schooljaar 2021 - 2022 is dus in strijd met artikels 24, 32, 34 en 36 van het Groeipakketdecreet.

Je hebt een bedrag van 970,80 EUR ten onrechte ontvangen (voor de detaillering verwijzen wij naar de herberekeningstabel) voor de periode 01/09/2021 - 30/09/2021.

Dit bedrag moeten wij dan ook terugvorderen.

Je ontvangt van ons een Groeipakket, we houden maandelijks 10% in op de betaling van je Groeipakket tot je schuld vereffend is (art. 103, §1, van het Decreet Groeipakket). Reageer je niet op die inhoudingen, dan ga je stilzwijgend akkoord. Elke inhouding stuit dan de verjaring.

De verjaringstermijn van drie jaar gaat in vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de datum waarop de toelage oorspronkelijk werd uitbetaald (art. 97 Decreet Groeipakket). Rekening houdende met die verjaringstermijn is geen enkele betaling verjaard.

Je kan bij onze dienst steeds een schriftelijk voorstel met een gegronde reden indienen om een terugbetaling in schijven te bekomen.

Het is eveneens mogelijk om (deels) van de terugvordering af te zien. Let wel, dit is enkel mogelijk als je je in een onzekere financiële situatie bevindt én wanneer je als 'te goeder trouw' kan worden beschouwd.

Wanneer wij dit verzoek van jou ontvangen, zullen wij het onderzoeken conform artikel 13 van het Besluit Vlaamse Regering Rechten en Plichten.

(...)"

4.2. Standpunt van verwerende partij d.d. 3 mei 2023 aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

"De feiten

Wij betalen de gezinsbijslag en selectieve participatietoelage in een bijslagtrekkend dossier met als begunstigde

-

Uit het verzoekschrift blijkt dat mevrouw niet akkoord is met de vordering van de selectieve participatietoelage voor haar dochter

Aangezien² nog naar school ging werd op 11 oktober 2021 de selectieve participatietoelage uitbetaald ten bedrage van 970,80€.

Schooljaar
2021-2022

Volgnr. #	Schooljaar	Status	Type onderwijs	Instelling	Admin. groep id	Geldigheidsdatum	Inschrijving	Uitschrijving	STP	Diplomajaar	Separ
>	2021-2022	/	Secundair onderwijs	116749	21345		03/09/2021	31/08/2022	/	/	Ja

1 records

Student heeft kwalificatie behaald (bij controle einde schooljaar moet er geen controle zijn op 30/06 om te voldoen)

In november 2022 ontvingen wij een flux van de dienst onderwijs dat tijdens 2 opeenvolgende schooljaren problematisch afwezig was.

Schooljaar
2021-2022

Schooljaar	Aantal halve dagen afwezigheid	Ontvangstdatum
2020-2021	71	2021-10-18
2021-2022	80	2022-10-18

Hierdoor had zij geen recht op de selectieve participatietoelage.

² Er wordt het kind bedoeld.

Wij vorderden dan ook deze SEPAR ten bedrage van 970,80€ terug. Met ons schrijven van 30 november 2022 (zie administratief stuk 1) deelden we onze beslissing mee en vroegen wij haar dit bedrag terug te storten.

Het is tegen deze beslissing dat zij in beroep gaat.

Gegrontheid

Eiseres is niet akkoord dat zij het volledige bedrag van de Selectieve participatietoeslag moet terugbetalen.

Zij brengt geen nieuwe bewijzen aan. Zij erkent zelfs dat haar dochter veel afwezig was. Het gebeurde "buiten haar wil om" : de dochter nam de trein naar, maar ging niet naar school ze bleef rondhangen bij de foute vrienden.

Het verzoekschrift van betrokkene is ongegrond , aangezien wij ons moeten baseren op een authentiek gegeven, namelijk de flux onderwijs. Indien er niet voldaan is aan de pedagogische voorwaarden, dan is er geen recht op de volledige selectieve participatietoeslag.

Zij vraagt in haar schrijven ook een kwijtschelding van haar schuld.

In rechte

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet:

Een jaarlijkse selectieve participatietoeslag leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

*De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.
De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling*

Artikel 25 Groeipakketdecreet bepaalt voor de toekenning van de selectieve participatietoelagen voor het schooljaar 2021-2022

Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie. Het geschil heeft betrekking op het feit of er al dan niet voldaan is aan de pedagogische voorwaarden om recht te hebben op de selectieve participatietoelage. Er zal bijgevolg enkel dieper in worden gegaan op deze voorwaarden.

Aangezien het verzoek van eiseres gericht is tegen de terugvorderingsbeslissing betreffende haarzelf en ze schoolgaand is in het secundair onderwijs, worden hierna specifiek de pedagogische voorwaarden voor leerlingen in het secundair onderwijs geciteerd.

De pedagogische voorwaarden houden in dat de leerling moet ingeschreven zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling en voldoende aanwezig moet zijn. Bij uitschrijving van een school moet de leerling opnieuw ingeschreven worden binnen de 15 kalenderdagen.

Voor het secundair onderwijs zijn deze voorwaarden als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet: De pedagogische voorwaarden waaraan voldaan dient te zijn in het secundair onderwijs zijn terug te vinden in de artikelen 32-36 van het Groeipakketdecreet.

Artikel 32 bepaalt:

Een selectieve participatietoelage secundair onderwijs kan worden toegekend aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, die is ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor secundair onderwijs of aan een rechthebbende leerling die de leertijd zoals bedoeld in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap volgt in een door de Vlaamse Regering erkend centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen

Artikel 34 bepaalt:

§1. Aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, wordt geen selectieve participatietoelage secundair onderwijs toegekend in een van de volgende gevallen:

1° in het schooljaar in kwestie is hij niet ingeschreven in een onderwijsinstelling of centrum als vermeld in artikel 32;

2° hij is ongewettigd afwezig geweest;

3° tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen na de datum van uitschrijving uit een instelling voor secundair onderwijs of uit de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32 is hij niet opnieuw ingeschreven in een instelling voor secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32.

In afwijking van het eerste lid, 3°, behoudt de rechthebbende leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs of een centrum zoals bedoeld in artikel 32, zijn toelage, op voorwaarde dat hij in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie behaalde.

§ 2. Een leerling wordt tijdens een schooljaar geacht niet voldoende aanwezig te zijn als de leerling gedurende het schooljaar in kwestie 30 al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, en/of het werkplekieren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni, en als hij gedurende het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar in kwestie 30, al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs, en/of het werkplekieren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni.

§ 3. Een leerling in het secundair onderwijs en het deeltijds leerplichtonderwijs wordt geacht aanwezig te zijn wanneer deze tijdens de lessen of het werkplekieren daadwerkelijk aanwezig is of niet ongewettigd afwezig is.

Een leerling is ongewettigd afwezig wanneer deze problematisch afwezig is, zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het secundair onderwijs of in het stelsel van leren en werken.

In afwijking van het tweede lid is een leerling die met een erkende leerovereenkomst of verbintenis in het kader van de leertijd een opleiding volgt in een erkend en gesubsidieerd centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, onwettig afwezig wanneer deze problematisch afwezig is als vermeld in de uitvoeringsreglementering aangenomen door de Vlaamse Regering in het kader van de leertijd krachtens artikelen 58 en 59 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

§ 4. In afwijking van paragraaf 2, bepaalt de Vlaamse Regering het aantal halve schooldagen dat een leerling in het voltijds secundair onderwijs maximaal per schooljaar ongewettigd afwezig mag zijn, wanneer de onderwijsinstelling in kwestie overeenkomstig artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, over een afwijkende uurregeling beschikt.

Administratieve praktijk

Elektronische gegevensuitwisseling

De elektronische gegevensuitwisseling tussen het departement onderwijs en de uitbetalingsactoren die de uitbetalingsactoren toelaat het recht op de schooltoeslag automatisch te onderzoeken zonder een aanvraag van het gezin, is als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:

Artikel 36 Groeipakketdecreet:

§1. Om het recht op en het bedrag van een selectieve participatietoeslag in het secundair onderwijs vast te stellen, meldt het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming aan het agentschap Opgroeien regie:

1° welke leerlingen in welk structuuronderdeel zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling of een centrum als vermeld in artikel 32;

2° de datum van inschrijving;

3° de datum van eventuele uitschrijving;

4° welke leerlingen ongewettigd afwezig zijn geweest als vermeld in artikel 34, § 2 tot en met § 4,.

§2. Het agentschap Opgroeien regie meldt aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming het aantal kinderen dat selectieve participatietoelagen secundair onderwijs ontvangt.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en 2, moeten worden meegedeeld. De Vlaamse Regering bepaalt ook welke instellingen aan het agentschap Opgroeien regie moeten melden dat een leerling een interne leerling is en de wijze waarop ze dat moeten melden.

Toelichtingsnota 13 van 29 januari 2021 : Vaststelling en betaling van de selectieve participatietoeslag vanaf het schooljaar 2020-2021 bepaalt het volgende

Punt 2 Pedagogische voorwaarden

Voor de provisionele betaling van de schooltoeslag houden de uitbetalingsactoren rekening met de studies waarvoor de rechthebbende leerling is ingeschreven in het schooljaar waarvoor de schooltoeslag wordt onderzocht. Bij de definitieve vaststelling of aan de pedagogische voorwaarden is voldaan wordt rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van dat schooljaar

Het gaat telkens om onderwijs in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde, of gesubsidieerde onderwijsinstelling. De rechthebbende leerling hoeft dus niet in Vlaanderen te wonen. Ook leerlingen die in een andere deelentiteit in België, of buiten België wonen komen in aanmerking voor een schooltoeslag als ze naar een Vlaamse school gaan en uiteraard voor zover ook de andere toekenningsvoorwaarden vervuld zijn.

Om na te gaan of de leerling onderwijs volgt in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde, of gesubsidieerde onderwijsinstelling kunnen de uitbetalingsactoren zich enkel baseren op de gegevens van Onderwijs2 . Als de gegevens uit de flux afkomstig van Onderwijs betwist worden, kan het dossier enkel aangepast worden op basis van verbeterde gegevens meegedeeld door Onderwijs. De uitbetalingsactoren dienen anomalieën dienaangaande te signaleren aan Kring.info@kindengezin.be.

Het moet gaan om een school erkend, gesubsidieerd, of gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap. Er kan bijgevolg geen schooltoeslag toegekend worden voor thuisonderwijs, ziekenhuisonderwijs, 2e kans onderwijs (CVO). Privé onderwijs is meestal niet erkend, maar er zijn uitzonderingen: Eureka, De Leerwijzer, Safe, Sint-Ignatiuschool.

2.3. Secundair Onderwijs en leerlingen van de opleiding verpleegkunde in het hoger beroepsonderwijs (HBO5-verpleegkunde)

De rechthebbende leerling in het secundair onderwijs en HBO5-verpleegkunde moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

ingeschreven zijn in secundair onderwijs of in HBO5-verpleegkunde;

gerechtigd zijn om secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde te volgen;

leeftijdsvoorwaarde: ≤ 22 jaar in het schooljaar; in het schooljaar 2020/2021 is dat: leeftijd ≤ 22 jaar voor of op 31 augustus 2021.

Uitzondering: er geldt geen leeftijdsgrens voor rechthebbende leerlingen die onderwijs volgen in het buitengewoon secundair onderwijs of die HBO5-verpleegkunde volgen;

voldoende aanwezig zijn in het lopende of voorafgaande schooljaar, d.w.z. minder dan 30, al dan niet gespreide, halve schooldagen ongewettigd afwezig per schooljaar;

bij verandering van school mag er niet meer dan 15 kalenderdagen verschil zijn tussen de uitschrijving in de vroegere school en de inschrijving in de nieuwe school.

Indien de leerling 2 schooljaren op rij meer dan 29 halve dagen per schooljaar ongewettigd afwezig was op school wordt de schooltoeslag voor het 2e schooljaar teruggevorderd. Echter wanneer de leerling op 30 juni 2021 niet meer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs, maar in de loop van het schooljaar 2020/2021 zijn kwalificatie behaalde, behoudt hij zijn recht op schooltoeslag voor het schooljaar 2020/2021.

./..

2.3.1. Gegevensvergaring in de automatische procedure en in de manuele alarmbelprocedure

De inschrijving in het secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde blijkt uit de (maandelijkse) dump Inschrijvingen van "Onderwijs", alsook uit de schoolInschrijvingen_Attest17 tot 25 jaar.

Uit deze dump van Onderwijs zal ook blijken of de leerling bij verandering van school in de loop van het schooljaar tijdig (binnen 15 kalenderdagen) opnieuw ingeschreven is in een andere school. Als de leerling ingeschreven is dient ook te worden aangenomen dat hij gerechtigd is om secundair onderwijs te volgen.

Of de leerling voldoende aanwezig was op school blijkt uit de consultatiestroom "Aanwezigheden" van Onderwijs. Via de dump & consultatiestroom van Onderwijs worden de problematische afwezigheden meegedeeld.

./...

Hieruit blijkt dat wij om het recht op een selectieve participatietoeslag te valideren, enkel rekening mogen houden met de flux van Onderwijs.

Uit de flux onderwijs blijkt dat gedurende 2 opeenvolgende schooljaren meer dan 30 halve dagen onwettig afwezig was:

Schooljaar 2020-2021 : 71 halve dagen
schooljaar 2021-2022: 80 halve dagen

Hierdoor had zij geen recht op de selectieve participatietoeslag.

Kwijtschelding van de schuld

A/40 Mededeling van het VUTG 08 december 2022 : behartenswaardigheid

Het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in artikel 103 §2 dat de uitbetalingsactor kan afzien van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van gezinsbeleid.

Het BVR Rechten en Plichten van 13 juli 2018 bepaalt in artikel 13 dat de schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd bedrag is meegedeeld een verzoek kan indienen bij de bevoegde uitbetalingsactor. Dit verzoek kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar te goeder trouw is en zich in een onzekere financiële situatie bevindt.

De Vlaamse regering keurde op 11 februari 2022 de wijziging van artikel 13 BVR Rechten en Plichten goed die betrekking heeft op de mogelijkheid om af te zien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Met deze wijziging wordt het begrip “goeder trouw” voortaan gedefinieerd als volgt: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De wijziging van de definitie van het begrip heeft tot doelstelling om afstand van terugvordering te kunnen verlenen in schrijnende situaties die voorheen niet voorzien waren in de definitie goede trouw “wist of kon redelijkerwijze weten” en zo tot maatschappelijk ongewenste situaties leidde. De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld. Dit resulteerde in het MB van 4 november 2022 (cfr. infra 5. Regelgeving).

./...

2.2 voorwaarden

Het verzoek tot afstand van terugvordering vanwege de begunstigde(n) kan enkel positief worden beantwoord indien het verzoek voldoet aan twee cumulatieve voorwaarden. In dat geval kan de schuldvordering geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden.

Deze twee cumulatieve voorwaarden zijn:

- . **de goede trouw¹** : de begunstigde(n) moet(en) zich in een behartenswaardige positie bevinden.
- . **de financiële voorwaarde**: het gezin beschikt over geringe bestaansmiddelen binnen de grenzen bepaald in artikel 13 BVR Rechten en Plichten.

./...

2.3. Categorieën van behartenswaardigheid

De behartenswaardigheid kan maar onderzocht en aanvaard worden binnen drie categorieën.

2.3.1. Categorie 1: handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijke gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien

In deze eerste categorie liggen externe actoren aan de basis van het onverschuldigd betalen van de toelagen. De begunstigde(n) of leden van het feitelijk gezin van de begunstigde(n) mogen hiervan niet de oorzaak zijn.

./...

2.3.2. Categorie 2: de personen die deel uitmaken van het feitelijke gezin, het rechthebbende of rechtgevendende kind, bevinden zich in een behartenswaardige (fysieke en/of mentale) gezondheidstoestand

./..

2.3.3. Categorie 3: externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigde betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrengt aan de begunstigde

./...

Mevrouw bevindt zich niet in een behartenswaardige situatie, want wij kunnen ze niet in één van de 3 categorieën plaatsen.

Conclusie:

..... heeft terecht de volledige selectieve participatietoeslag gevorderd, aangezien ze twee opeenvolgende schooljaren onvoldoende aanwezig was.

Betrokkene komt niet in aanmerking voor een kwijtschelding van een schuld.

Administratief dossier:

- vorderingsbrief van 30 november 2023"

5. Beoordeling ten gronde

Het verzoek heeft betrekking op de gegrondheid van de terugvordering van de selectieve participatietoeslag voor het kind voor het schooljaar 2021-2022.

5.1. Schooltoeslag

5.1.1. Situering

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet de toekenningsvoorwaarden voor de schooltoeslag:

"Een jaarlijkse selectieve participatietoeslag leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet³ bepaalt verder de referentiedatum om het recht op de schooltoeslag te onderzoeken:

“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus van het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8 te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 december van het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

In casu betreft het geschil de terugvorderingsbeslissing d.d. 30 november 2022 van verwerende partij aangezien het kind meer dan 29 halve dagen afwezig was in het schooljaar 2021-2022 en het daaraan voorafgaande schooljaar, waardoor de schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 teruggevorderd werd.

Aangezien de betwisting tussen de partijen zich derhalve toespitst op de pedagogische voorwaarden, wordt daarom hierna enkel ingegaan op de pedagogische voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 2° Groeipakketdecreet).

5.1.2. Pedagogische voorwaarden: relevante decretale bepalingen

In het Groeipakketdecreet wordt inzake de pedagogische voorwaarden een onderscheid gemaakt naargelang het kind kleuteronderwijs, lager onderwijs of secundair onderwijs volgt.

³ Volledigheidshalve kan worden opgemerkt dat artikel 25 van het Groeipakketdecreet voor het schooljaar 2019-2020 luidde als volgt: *“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 december van het schooljaar in kwestie.”*

Aangezien het verzoek van verzoekster is gericht tegen de terugvorderingsbeslissing betreffende haar dochter (°), die schoolgaand was in het secundair onderwijs, worden hierna specifiek de pedagogische voorwaarden voor leerlingen in het secundair onderwijs geciteerd. De voorwaarden zijn evenwel vrij gelijklopend voor het lager onderwijs en kleuteronderwijs.

De pedagogische voorwaarden houden in dat de leerling moet ingeschreven zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, voldoende aanwezig moet zijn en nog steeds ingeschreven dient te zijn op 30 juni van het betreffende schooljaar.

- **Voor het secundair onderwijs zijn deze voorwaarden als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:**

Artikel 32 Groeipakketdecreet:

“Een selectieve participatietoelage secundair onderwijs kan worden toegekend aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, die is ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor secundair onderwijs of aan een rechthebbende leerling die de leertijd zoals bedoeld in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap volgt in een door de Vlaamse Regering erkend centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.”

Artikel 34 Groeipakketdecreet:

*“§1. Aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, wordt geen selectieve participatietoelage secundair onderwijs toegekend in een van de volgende gevallen:
1° in het schooljaar in kwestie is hij niet ingeschreven in een onderwijsinstelling of centrum als vermeld in artikel 32;
2° hij is ongewettigd afwezig geweest;
3° tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen na de datum van uitschrijving uit een instelling voor secundair onderwijs of uit de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32 is hij niet opnieuw ingeschreven in een instelling voor secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32.*

In afwijking van het eerste lid, 3°, behoudt de rechthebbende leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs of een centrum zoals bedoeld in artikel 32, zijn toelage, op voorwaarde dat hij in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie behaalde.

§ 2. Een leerling wordt tijdens een schooljaar geacht niet voldoende aanwezig te zijn als de leerling gedurende het schooljaar in kwestie 30 al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni, en als hij gedurende het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar in kwestie 30, al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni.

§ 3. Een leerling in het secundair onderwijs en het deeltijds leerplichtonderwijs wordt geacht aanwezig te zijn wanneer deze tijdens de lessen of het werkplekleren daadwerkelijk aanwezig is of niet ongewettigd afwezig is.

Een leerling is ongewettigd afwezig wanneer deze problematisch afwezig is, zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het secundair onderwijs of in het stelsel van leren en werken.

In afwijking van het tweede lid is een leerling die met een erkende leerovereenkomst of -verbintenis in het kader van de leertijd een opleiding volgt in een erkend en gesubsidieerd centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, onwettig afwezig wanneer deze problematisch afwezig is als vermeld in de uitvoeringsreglementering aangenomen door de Vlaamse Regering in het kader van de leertijd krachtens artikelen 58 en 59 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

§ 4. In afwijking van paragraaf 2 bepaalt de Vlaamse Regering het aantal halve schooldagen dat een leerling in het voltijds secundair onderwijs maximaal per schooljaar ongewettigd afwezig mag zijn, wanneer de onderwijsinstelling in kwestie overeenkomstig artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, over een afwijkende uurregeling beschikt.”

- **De memorie van toelichting verstrekt de volgende toelichting bij de voormelde artikelen 32 en 34 Groeipakketdecreet:**

Betreffende artikel 32 Groeipakketdecreet:

“Dit artikel bepaalt in welke secundaire scholen of welke centra leerlingen zich moeten inschrijven om een selectieve participatietoeslag te krijgen. Er kan opnieuw verwezen worden naar de toelichting onder artikel 26.

(...)”

Betreffende artikel 34 Groeipakketdecreet:

“Net zoals het belangrijk is om leerlingen in het lager onderwijs van bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen en te houden (cf. artikel 30), geldt dit des te meer voor leerlingen in het secundair onderwijs, met inbegrip van leerlingen in het stelsel leren en werken.

Ten eerste dient de leerling uiteraard ingeschreven te zijn (en te blijven voor het ganse schooljaar).

Ten tweede mag de leerling niet te vaak ongewettigd afwezig zijn geweest. Dit wordt vastgesteld aan de hand van artikel 16, §§ 1, 2° tot en met 3 Decreet Studiefinanciering.

Ten derde moet de leerling die is uitgeschreven uiterlijk vijftien kalenderdagen⁴ na de datum van uitschrijving in het secundair onderwijs opnieuw zijn ingeschreven in het secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32. In afwijking hiervan behoudt de leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is zijn

⁴ De termijn van 15 kalenderdagen werd gewijzigd naar 21 kalenderdagen bij 3° gewijzigd bij art. 8, Decr. VI. 1 juli 2022 (BS 29 juli 2022), met ingang van 1 september 2021 voor de toekenning van selectieve participatietoelagen vanaf het schooljaar 2021-2022 (art. 24).

toelage, op voorwaarde dat de leerling in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie reeds behaald had.

*Het sanctioneringsmechanisme van het lager onderwijs is bijgevolg ook van toepassing in het secundair onderwijs.
(...)”*

De memorie van toelichting betreffende artikel 30 waarnaar in de voorgaande passages wordt verwezen, bepaalt als volgt:

“Het is belangrijk om kinderen meteen bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen én hen daar te houden. De selectieve participatietoelage speelt hierin een rol van betekenis, net zoals voorheen de schooltoelage deed, door het recht op de selectieve participatietoelage te koppelen aan enerzijds de schoolinschrijving en anderzijds de voldoende aanwezigheid. De leerling dient telkens aan beide voorwaarden te voldoen.

(...)”.

5.1.3. Administratieve praktijk

- Elektronische gegevensuitwisseling:

De elektronische gegevensuitwisseling tussen het departement Onderwijs en de uitbetalingsactoren, die de uitbetalingsactoren toelaat het recht op de schooltoelage automatisch te onderzoeken zonder een aanvraag van het gezin, is als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:

Artikel 36 Groeipakketdecreet:

“§1. Om het recht op en het bedrag van een selectieve participatietoelage in het secundair onderwijs vast te stellen, meldt het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming aan Kind en Gezin:

1° welke leerlingen in welk structuuronderdeel zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling of een centrum als vermeld in artikel 32;

2° de datum van inschrijving;

3° de datum van eventuele uitschrijving;

4° welke leerlingen ongewettigd afwezig zijn geweest als vermeld in artikel 34, § 2 tot en met § 4.

§2. Kind en Gezin meldt aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming het aantal kinderen dat selectieve participatietoelagen secundair onderwijs ontvangt.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en 2, moeten worden meegedeeld. De Vlaamse Regering bepaalt ook welke instellingen aan Kind en Gezin moeten melden dat een leerling een interne leerling is en de wijze waarop ze dat moeten melden.”

De memorie van toelichting betreffende artikel 36 Groeipakketdecreet verstrekt daarbij de volgende toelichting:

“Dit artikel bepaalt welke gegevens het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming moet meedelen aan Kind en Gezin, teneinde te kunnen nagaan of de leerling aan de decretale pedagogische voorwaarden van de selectieve participatietoelage secundair onderwijs voldoet en op welk bedrag een leerling recht heeft.

De uitbetalingsactoren zullen wat betreft de pedagogische gegevens, en de gegevens betreffende welke leerlingen in het 3de leerjaar van de 3de graad voltijds technisch of beroepssecundair zitten, en welke leerlingen secundair onderwijs en welke leerlingen het stelsel leren en werken volgen enkel rekening houden met de informatie die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming wordt bezorgd aan Kind en Gezin.

(...)”

- **Administratieve onderrichtingen:**

Uit de Toelichtingsnota nr. 13 d.d. 29.01.2021 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket blijken de volgende administratieve onderrichtingen voor de uitbetalingsactoren inzake de wijze waarop zij het recht op de schooltoeslag dienen vast te stellen aan de hand van de elektronische gegevens van het departement Onderwijs:

*“(...) Om na te gaan of de leerling onderwijs volgt in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde, of gesubsidieerde onderwijsinstelling kunnen de uitbetalingsactoren zich **enkel** baseren op de gegevens van Onderwijs. Als de gegevens uit de flux afkomstig van Onderwijs betwist worden, kan het dossier enkel aangepast worden op basis van verbeterde gegevens meegedeeld door Onderwijs. De uitbetalingsactoren dienen anomalieën dienaangaande te signaleren aan het team Kring.info@kindengezin.be.”*

“2.3. Secundair Onderwijs en leerlingen van de opleiding verpleegkunde in het hoger beroepsonderwijs (HBO5-verpleegkunde)

De rechthebbende leerling in het secundair onderwijs en HBO5-verpleegkunde moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- ingeschreven zijn in secundair onderwijs of in HBO5-verpleegkunde;*
- gerechtigd zijn om secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde te volgen;*
- leeftijdsvoorwaarde: ≤ 22 jaar in het schooljaar; in het schooljaar 2020/2021 is dat ≤ 22 jaar voor of op 31 augustus 2021.*

Uitzondering: er geldt geen leeftijds grens voor rechthebbende leerlingen die onderwijs volgen in het buitengewoon secundair onderwijs of die HBO5-verpleegkunde volgen;
- voldoende aanwezig zijn in het lopende en voorafgaande schooljaar, d.w.z. minder dan 30, al dan niet gespreide, halve schooldagen ongewettigd afwezig per schooljaar;*
- bij verandering van school in de loop van het schooljaar, mag er niet meer dan 15 kalenderdagen verschil zijn tussen de uitschrijving in de vroegere school en de inschrijving in de nieuwe school.*

Indien de leerling 2 schooljaren op rij meer dan 29 halve dagen per schooljaar ongewettigd afwezig was op school wordt de schooltoeslag voor het 2^e schooljaar teruggevorderd. Echter wanneer de leerling op 30 juni 2021 niet meer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs, maar in de loop van het schooljaar 2020/2021 zijn kwalificatie behaalde, behoudt hij zijn recht op schooltoeslag voor het schooljaar 2020/2021.

(..)“

2.3.1. Gegevensvergaring in de automatische procedure en in de manuele alarmbelprocedure

De inschrijving in het secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde blijkt uit de (maandelijkse) dump Inschrijvingen van “Onderwijs”, alsook uit de schoolInschrijvingen_Attest17 tot 25 jaar.

Uit deze dump van Onderwijs zal ook blijken of de leerling bij verandering van school in de loop van het schooljaar tijdig (binnen 15 kalenderdagen) opnieuw ingeschreven is in een andere school. Als de leerling ingeschreven is dient ook te worden aangenomen dat hij gerechtigd is om secundair onderwijs te volgen.

Of de leerling voldoende aanwezig was op school blijkt uit de consultatiestroom "Aanwezigheden" van Onderwijs. Via de dump & consultatiestroom van Onderwijs worden de problematische afwezigheden meegedeeld. (...)"

5.1.4. Toegepast op het voorliggende dossier

I.c. blijkt dat de dochter van verzoekster niet voldeed aan één van de pedagogische voorwaarden zoals hoger vermeld: zij was immers te veel ongewettigd afwezig, nl. 80 halve dagen in 2021-2022 en 71 halve dagen in 2020-2021 (cf. artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet).

De Geschillencommissie meent vooreerst dat de verwerende partij met de terugvorderingsbeslissing d.d. 30 november 2022 op basis van de beschikbare gegevens uit de authentieke bron (departement Onderwijs) in elk geval correct de wettelijke bepalingen en de administratieve onderrichtingen heeft toegepast. Vanuit de ratio legis om de leerlingen op de schoolbanken te houden, gelden inderdaad strikte pedagogische voorwaarden waarbij de schooltoeslag in feite provisoir wordt uitbetaald: met name kan de schooltoeslag pas werkelijk als definitief verworven beschouwd worden indien na afloop van het schooljaar blijkt dat het kind op 30 juni van het schooljaar nog steeds ingeschreven was en het kind voldoende aanwezig was tijdens het voorbije schooljaar.

5.1.5. Kenmerken van de schooltoeslag

De Geschillencommissie stelt vast dat de schooltoeslag op juridisch vlak vrij sterk verschilt van de basiskinderbijslag. Immers, de basiskinderbijslag wordt op maandelijkse basis betaald naargelang al dan niet voor die maand voldaan is aan de toekenningsvoorwaarden.

De schooltoeslag kan bovenop de basiskinderbijslag worden betaald als een selectieve financiële tussenkomst, mits voldaan is aan specifieke en gerichte voorwaarden die de participatie aan het onderwijs financieel willen stimuleren. Het gaat om een eenmalig bedrag dat bij het begin van het schooljaar voorlopig wordt toegekend, maar dat enkel als definitief verworven kan beschouwd worden als voldaan is aan bepaalde voorwaarden die zich nog moeten voltrekken: meer bepaald moet het kind dat ingeschreven is, voldoende aanwezig zijn en nog steeds ingeschreven zijn op 30 juni van het schooljaar. Er is ook niet voorzien in de regelgeving dat de schooltoeslag proportioneel zou kunnen toegekend worden naargelang het aantal maanden van het schooljaar dat de jongere de pedagogische voorwaarden vervulde. Voldoe je aan het einde van het schooljaar niet meer aan alle gestelde voorwaarden, dan verlies je het volledige bedrag dat werd toegekend bij het begin van het schooljaar.

5.1.6. Overwegingen en beoordeling

De voormelde ratio legis om de jongeren op de schoolbanken te houden met de schooltoeslag als financiële incentive, komt tot uitdrukking in strikt bepaalde ijkpunten, namelijk een inschrijving in het begin van het schooljaar, voldoende aanwezigheid, en nog steeds ingeschreven zijn op 30 juni van het schooljaar.

I.c. heeft het kind niet voldaan aan de voorwaarde bepaald in artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet, namelijk niet meer dan 29 halve schooldagen ongewettigd afwezig zijn in het betreffende schooljaar en het daaraan voorafgaande schooljaar. Zoals blijkt uit de informatie van verwerende partij was het kind 80 halve dagen ongewettigd afwezig in het schooljaar 2021-2022 en 71 halve dagen in het schooljaar 2020-2021. Verzoekster erkent ook uitdrukkelijk dat haar dochter vaak ongewettigd afwezig was (cfr. *“Ik erken dat te vaak onwettig afwezig was in het schooljaar 2021-2022 maar hier tref ik geen enkele schuld. Wel word ik gestraft. Ik bracht naar het station in waar ze de trein neemt naar waar ze school loopt maar soms bleef ze in de stad rondhangen met wat foute vrienden. Een andere keer was ze ziek , maakte ik een afspraak bij de huisarts maar in plaats van naar de doktersafpraak te gaan nam ze weer de trein naar, enz.”*).

De Geschillencommissie heeft begrip voor de situatie van verzoekster waarbij zij stelt al het mogelijke te hebben gedaan om haar dochter te overtuigen om naar school gaan en te trachten haar effectief naar school te laten gaan, maar dat haar dochter haar eigen zin deed, waardoor verzoekster nu financieel wordt afgestraft. De Geschillencommissie stelt echter vast dat het net de bedoeling van de schooltoeslag is om jongeren op de schoolbanken te houden en spijbelgedrag tegen te gaan en dat de toepasselijke regelgeving geen ruimte voorziet om rekening te houden met het feit dat de verzoekster inspanningen leverde om te trachten haar dochter op de schoolbanken te krijgen en te houden.

De Geschillencommissie stelt vast dat de verwerende partij gerechtigd is om de onverschuldigd uitbetaalde gezinsbijslagen verder in te houden aan 10% op de lopende betalingen, zoals i.c. het geval is, overeenkomstig artikel 103, §1 Groeipakketdecreet.

“Artikel 103 §1. Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Als de toelage niet teruggevorderd kan worden door middel van inhoudingen, als de betrokkene niet reageert op minimaal twee aanmaningen van de uitbetalingsactor of als hij het afbetalingsplan dat is overeengekomen met de uitbetalingsactor, niet langer uitvoert, vordert de Vlaamse Belastingdienst de onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid terug. De uitbetalingsactor bezorgt de gegevens van de personen bij wie de ten onrechte betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid bij dwangbevel moeten worden ingevorderd, via het agentschap Opgroeien regie, aan de Vlaamse Belastingdienst.”

5.2. Afzien van terugvordering

Verzoekster vraagt in haar verzoek uitdrukkelijk om af te zien van terugvordering, minstens van een gedeelte (de helft) ervan.

De Geschillencommissie stelt vast dat artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden recent werd gewijzigd⁵. Opdat een kwijtschelding van de schuld zou mogelijk zijn, dient sprake te zijn van één van de volgende categorieën van behartenswaardigheid⁶:

“§2. De vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 1, wordt gedaan op basis van een van de volgende categorieën van behartenswaardigheid:

1° handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijk gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien;

2° de personen die deel uitmaken van het feitelijk gezin, het rechthebbend of rechtgevend kind, bevinden zich in een behartenswaardige gezondheidstoestand;

3° externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigd betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrengt aan de begunstigde.”

De Geschillencommissie stelt vast dat de mogelijkheid om af te zien van terugvordering vermeld werd in de brief van verwerende partij aan verzoekster, in overeenstemming met artikel 90, eerste lid, 5° Groeipakketdecreet. Bij het meedelen van haar standpunt aan de Geschillencommissie gaf verwerende partij evenwel reeds aan dat het afzien van terugvordering in de situatie van verzoekster niet mogelijk is, aangezien verzoekster niet aan de voorwaarden zou voldoen.

De Geschillencommissie meent dat het voorliggend verzoek om af te zien van terugvordering in elk geval als een aanvraag om af te zien van terugvordering dient te worden beschouwd. Indien de verwerende partij meent dat de verzoekster niet voldoet aan de voorwaarden voor een kwijtschelding, dient zij hiertoe een gemotiveerde beslissingsbrief aan verzoekster te bezorgen (met vermelding van de beroepsmogelijkheden).

De verzoekster kan ook steeds een afbetalingsplan aanvragen bij verwerende partij.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk doch **ongegrond** is, in die zin dat er geen recht is op een selectieve participatietoeslag voor het kind voor het schooljaar 2021-2022 aangezien

⁵ Artikel 13, lid 3 vervangen bij art. 20, 1° B.VI.Reg. 11 februari 2022 (BS 15 maart 2022) en artikel 13, lid 4 ingevoegd bij art. 20, 2° B.VI.Reg. 11 februari 2022 (BS 15 maart 2022).

⁶ Artikel 3/1, §2 van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 tot uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen (BS 07.06.2019).

het kind meer dan 29 halve dagen ongewettigd afwezig was in het schooljaar 2021-2022 (nl. 80 halve dagen) en het daaraan voorafgaande schooljaar 2020-2021 (nl. 79 halve dagen)

De Geschillencommissie meent dat het voorliggend verzoek om af te zien van terugvordering in elk geval als een aanvraag om af te zien van terugvordering dient te worden beschouwd. Indien de verwerende partij meent dat de verzoekster niet voldoet aan de voorwaarden voor een kwijtschelding, dient zij hiertoe een gemotiveerde beslissingsbrief aan verzoekster te bezorgen (met vermelding van de beroepsmogelijkheden).

De verzoekster kan ook een afbetalingsplan aanvragen bij verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel op **5 mei 2023**.

De commissie was samengesteld uit:

- De heer Herman Verlinden, voorzitter;
- Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien Regie) en mevrouw Rita Louwagie (Infino), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, §1, 1e lid van het Decreet van 27 april 2018⁷ en art. 22, 3e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018⁸).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens

⁷ Tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

⁸ Betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan.